

Valoració de PIMEC a la proposta de reforma fiscal

Setembre 2014

0. Introducció

La reforma fiscal presentada el passat 1 d'agost pel govern espanyol ha entrat en procés parlamentari i, donada la seva futura incidència en l'activitat econòmica i empresarial, PIMEC en fa una valoració des de la perspectiva de les pimes i els autònoms.

El contingut del document s'estructura al voltant de quatre punts: els canvis que es proposen en l'Impost sobre Societats i sobre l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques; dues grans mancances que PIMEC troba a faltar en la reforma que es proposa; i finalment, les conclusions.

1. Principals canvis en l'Impost sobre Societats

La nova Llei de l'Impost de Societats introdueix tres grans modificacions: s'equipara la tributació de les gran empreses amb la de les pimes, es proposa un augment de despeses no deduïbles, la qual cosa equival a incrementar les bases imposables i, en sentit positiu, s'introdueixen reduccions de la base imposable. En conjunt, aquests canvis, apropen la tributació de les grans empreses a la de les empreses de reduïda dimensió o, vist d'una altra manera, les pimes deixen de tenir pràcticament cap tractament singular.

1.1. Equiparació de la tributació de les grans empreses amb les pimes

La reforma proposa tres canvis que il·lustren bé l'equiparació que en resultaria entre grans empreses i pimes en l'àmbit de l'Impost sobre Societats: la reducció del tipus impositiu general, la tributació de les societats civils que tenen activitat econòmica i l'eliminació dels incentius a la reinversió de beneficis extraordinaris. Vegem-ho.

A) Reducció del tipus general de l'Impost sobre societats

Malgrat que la reforma sobre aquest impost s'ha presentat des del govern com una reducció d'impostos, **el canvi més important** (la reducció del tipus general) **no beneficia les pimes**. De fet, el que fa la llei és **eliminar un dels principals tractaments favorables** que tenien les empreses de reduïda dimensió respecte a les grans empreses.

El tipus nominal de l'impost a les grans empreses es redueix del 30% actual fins al 28% (25% pels primers 300.000€) per al 2015, i al 25% de

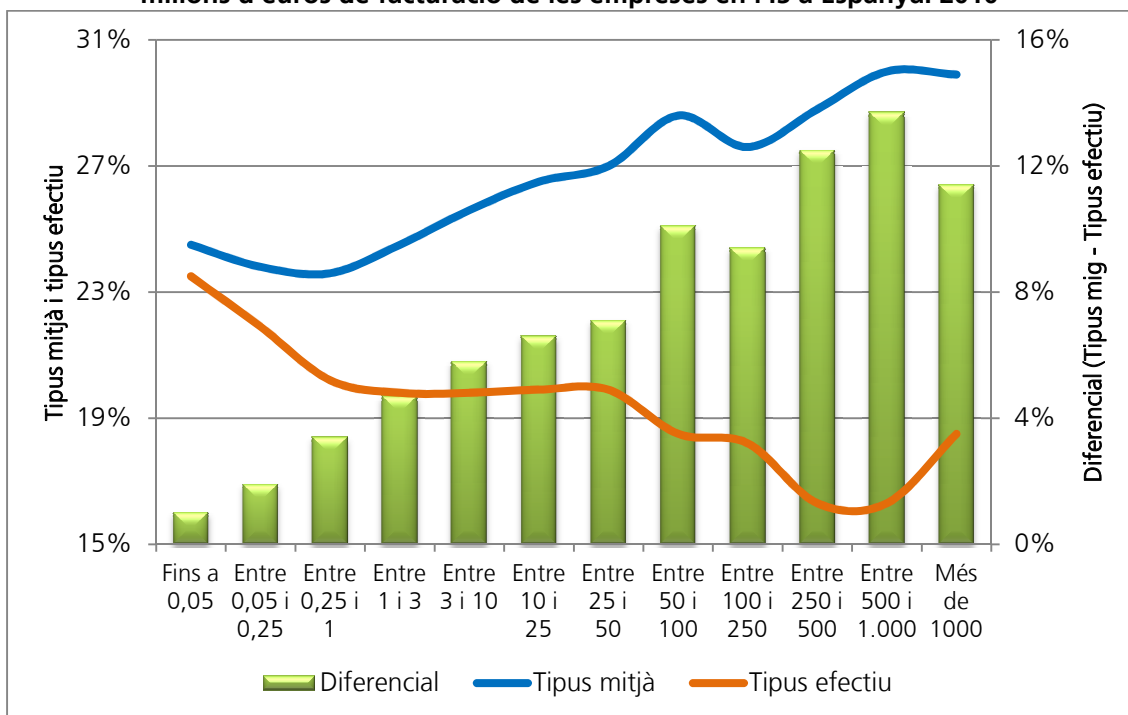
forma general per al 2016. La reforma comporta l'eliminació del tipus impositiu del 20% per a microempreses que mantenen l'ocupació.

La unificació de tipus es fa malgrat que, com és conegut, les grans empreses gaudeixen d'un **tipus efectiu inferior que les pimes**. Com es pot observar al Gràfic 1 el tipus mitjà (Quota íntegra sobre base imposable) augmenta a mesura que s'incrementa la facturació de les empreses; però, en canvi, el tipus efectiu (Quota líquida sobre la base imposable) que acaben pagant les empreses disminueix a mesura que augmenta la seva facturació.

El descens en el tipus s'explica gràcies a l'aplicació de règims de tributació, deduccions i reduccions als quals les grans empreses poden acollir-se més fàcilment. Així, com més gran és l'empresa menys paga en termes relatius, malgrat que per raó de la seva capacitat econòmica li hauria de correspondre pagar més.

Amb l'equiparació que es proposa **desapareix un dels principals incentius que es donaven a les empreses de dimensió reduïda**.

Gràfic 1. Tipus mitjà, tipus efectiu i diferencial entre tipus mitjà i efectiu en funció dels milions d'euros de facturació de les empreses en l'IS a Espanya. 2010

Font: Elaboració pròpia a partir de l'AEAT

B) Tributació de les societats civils amb activitat econòmica

Actualment les societats civils amb activitat econòmica tributen per IRPF, de manera que cada soci declara el seu percentatge de rendiments. Es tracta de petits empresaris i professionals que en la majoria dels casos apliquen sistemes simplificats de tributació com ara l'estimació directa simplificada o el regim de mòduls. Amb la reforma, aquestes empreses i autònoms passen a tributar per Impost sobre Societats, el que representa incorporar-los a tot un seguit de **requeriments comptables i formals que en molts casos seran desproporcionats i de difícil aplicació** per raó de la seva petita dimensió i la seva reduïda estructura administrativa.

C) Eliminació dels incentius a la reinversió de beneficis extraordinaris de les pimes

Amb la reforma **s'elimina la deducció per reinversió de beneficis extraordinaris obtinguts per la venda d'actius**, que actualment és aplicable amb caràcter general. Aquesta modificació tindria un impacte molt negatiu sobre la renovació tecnològica de les empreses així com sobre el seu creixement.

En la mateixa línia cal considerar **l'eliminació de l'acceleració de les amortitzacions** en cas de renovació d'actius per part de les empreses de reduïda dimensió.

Tant l'un com l'altre són incentius amb una llarga tradició en el nostre sistema tributari que han facilitat enormement la realització i el finançament de les inversions en renovació d'actius com maquinària, instal·lacions, sistemes informàtics, locals i naus industrials on es du a terme l'activitat de l'empresa.

Les eliminacions semblen una mesura amb finalitat recaptatòria, que **afectarà molt negativament el creixement i/o la continuïtat de moltes pimes**, les quals hauran d'afrontar el cost que representa pagar l'impost corresponent al benefici derivat de la venda dels actius a renovar.

1.2. Limitació de despeses deduïbles i eliminació de deduccions de la quota

Segons el govern, l'objectiu que persegueix la reforma de l'Impost sobre Societats és acostar els tipus nominal i efectiu mitjançant una reducció del tipus nominal i una reducció de les deduccions de la base i de la quota com la reinversió de beneficis extraordinaris i les deduccions mediambientals. És

a dir, al mateix temps que es **redueixen els tipus impositius, s'incrementen les bases imposables i es redueixen les deduccions.**

Es tracta de mesures de signe contrari i, a hores d'ara, sense més informació sobre el tema, la realitat és que provoquen **incertesa respecte a l'impacte real que tindrien sobre la tributació de les empreses.** Caldria analitzar cas per cas si es produeix una reducció o un increment de les càrregues tributàries. En general, podem dir que:

- 1) Aquelles empreses que no es podien acollir al règim d'empreses de reduïda dimensió i que fins ara no s'acollien a les diverses deduccions eliminades, haurien de gaudir d'una rebaixa impositiva.
- 2) D'altra banda, aquelles que aprofitaven la possibilitat d'aplicar deduccions poden veure incrementada la seva càrrega tributària a mesura que el pes d'aquestes reduccions sigui superior.
- 3) Les empreses de menys de 10 milions d'euros de facturació que fins ara gaudien del tipus reduït per empreses de reduïda dimensió no s'haurien de veure afectades de cap manera per la modificació de tipus, mentre que **podrien veure's perjudicats per l'eliminació de reduccions i deduccions.**
- 4) **Les micro-empreses amb facturació inferior a 5 milions d'euros queden afectades negativament** al perdre la possibilitat d'aplicar el tipus impositiu del 20% per manteniment d'ocupació, tal i com hem indicat a 1.1.A).

1.3. Incorporació de noves reduccions de la base imposable

El projecte d'Impost de Societats incorpora dues mesures històricament reclamades per PIMEC, com són: 1) la reserva per capitalització i 2) la possibilitat de compensar pèrdues amb beneficis obtinguts prèviament, a través del mecanisme de la reserva d'anivellament.

El primer cas permetrà a totes les empreses **deduir el 10% dels beneficis no distribuïts, afavorint l'autofinançament.** Aquesta mesura, un cop més, s'aplica de forma general, **sense oferir incentius específics a les pimes,** malgrat que, com és àmpliament conegut, són aquestes les que tenen més dificultats per finançar-se.

En el cas de la reserva d'anivellament, es permetrà que les empreses de reduïda dimensió **dedueixin fins un 10% dels beneficis a compte de la compensació de les possibles pèrdues futures dels 4 exercicis següents.** Així, en cas de tenir pèrdues durant un exercici, aquestes empreses podran

absorbir les quantitats prèviament deduïdes, mentre que si l'empresa no té pèrdues durant els 4 exercicis posteriors, en el cinquè haurà de pagar per la quantia prèviament deduïda. Malgrat que es tracta d'una mesura positiva, cal indicar que **les empreses que no tinguin pèrdues no es veuran beneficiades per aquesta mesura més enllà del diferiment temporal del pagament de l'impost.**

2. Principals canvis en l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques

L'IRPF afecta a totes aquelles persones que obtenen rendes. En el nostre cas ens centrem en els efectes sobre empresaris i professionals que desenvolupen una activitat econòmica, i no tractem els canvis que afecten a les rendes no derivades directament de l'activitat empresarial.

Els principals canvis que introdueix la reforma en l'impost són tres: modifica les escales general i de l'estalvi, incorporant una reducció dels tipus impositius i del nombre de trams; introdueix limitacions a l'aplicació dels règims simplificats de determinació de la renda dels empresaris i professionals; i modifica les retencions d'autònoms i administradors de les societats mercantils.

2.1. Reducció del nombre de trams i dels tipus impositius de l'IRPF

La reforma de l'IRPF planteja la reducció de tipus, tant a les rendes que tributen a la base general com a les rendes de l'estalvi, alhora que es modifiquen certes deduccions i reduccions de manera que incrementen les bases imposables. En el nou impost també es redueix el nombre de trams de l'escala de gravamen i s'incrementen els mínims exempts.

Els aspectes més crítics de la reforma des de la perspectiva de PIMEC són aquests:

- a) De manera general, la reforma permet reduir la càrrega fiscal per a la pràctica totalitat de contribuents en relació als exercicis 2012-2014, però **no suposa canvis destacats en relació a 2011 per a la majoria de contribuents**. Això és així perquè la proposta del govern fa poc més que compensar els increments aprovats durant aquesta legislatura.
- b) Si bé la reducció de trams permet una major simplificació, en la pràctica **redueix la progressivitat de l'Impost**, fonamentalment per la important reducció dels tipus marginals més elevats.

- c) El projecte de Llei també incorpora una modificació dels mínims personals i familiars, incrementant el mínim exempt per contribuent i per descendent; però **ahora baixant la reducció del rendiment net de les activitats econòmiques, que passa de 2.652€ a 2.000€.**

2.2. Limitació a l'aplicació dels règims d'estimació simplificats

En relació a les rendes d'activitats econòmiques, s'introdueixen notables limitacions a l'aplicació del sistema d'estimació objectiva (o mòduls). Així,

- a) es limita la xifra de negocis a 150.000€ (abans eren 450.000€), o 200.000€ en el cas d'activitats agrícoles i ramaderes (abans eren 300.000€);
- b) es limita a compres de béns i serveis inferiors a 150.000€ (abans 300.000€); i
- c) addicionalment, s'impedeix l'aplicació del règim de mòduls a les activitats incloses a les divisions 3, 4 i 5 de la secció 1 de l'IAE, el que afecta moltes manufactures i activitats lligades a la construcció.

D'altra banda, el projecte de Llei **elimina la possibilitat de deduir un 5% del rendiment net de l'activitat econòmica en concepte de despeses de difícil justificació**, establint una quantia fixa de 2.000€ independentment del benefici.

En general, la creixent restricció a la possibilitat d'acollir-se a aquests sistemes simplificats suposa **l'obligatorietat d'assumir una major càrrega administrativa** en la gestió de l'impost. En aquest mateix sentit cal recordar el que ja s'ha comentat respecte de la tributació de les societats civils amb objecte mercantil, les quals abans podien aplicar règims simplificats de l'IRPF i ara passen a tributar per Impost sobre Societats, amb tots els requeriments comptables i formals que això comporta.

2.3. Retencions d'autònoms i administradors

En el cas dels administradors i autònoms subjectes a retenció, s'aplica una **retenció fixa** independentment del tipus que els correspondria per la renda percebuda.

Pels **autònoms**, als quals fins ara s'aplicava una retenció del 21%, aquesta passa al 20% al 2015 i al 19% al 2016. A més, els autònoms amb un volum de negoci inferior als 15.000€ (i sempre que representi més d'un 75% de la suma dels rendiments integres de l'activitat i del treball) poden aplicar una retenció del 15%, un percentatge de retenció que ja s'aplicava fins al 2012.

Quant als **administradors** la retenció passa del 42% al 37% al 2015, i al 35% al 2016 en règim general, i al 20% i 19% al 2015 i 2016, respectivament, per aquells administradors que rebin retribucions d'entitats amb xifres de negoci inferiors a 100.000 euros anuals. PIMEC **valora positivament la reducció d'aquestes retencions que eren clarament exagerades**. Tot i això, amb la proposta **les retencions segueixen sent exagerades per aquelles empreses que superen la xifra de negoci de 100.000 euros (37% i 35%)**. De fet, a parer de PIMEC el que caldria és aplicar al col·lectiu que ens ocupa la mateixa taula de retencions que s'aplica als assalariats.

3. Què hi trobem a faltar, a la reforma fiscal?

Des de PIMEC creiem que una reforma profunda del sistema fiscal també hauria d'incorporar mesures que no han estat considerades. Dues són especialment rellevants.

3.1. Un regim fiscal especial aplicable a les pimes

Tant per les seves característiques específiques com pel seu pes econòmic, és necessari establir mesures que contribueixin al creixement, la continuïtat i la capitalització de les pimes. En especial es troben a faltar mesures que compensin alguns factors de risc que van associats al desavantatge que confereix la petita dimensió en algunes matèries crítiques, com la internacionalització, la morositat dels clients, l'accés al crèdit o la renovació d'actius productius, entre altres.

Entenem que s'hauria de contemplar un règim especial que incorporés les mesures que segueixen.

- **Impost sobre Societats:** Una millora del regim especial d'empreses de reduïda dimensió, **aplicable també a empresaris i professionals persones físiques que tributen per IRPF**, que estableixi l'**aplicació del tipus impositiu del 20% per bases imposables fins a 300.000€**, que tingui en compte l'esforç en l'**internacionalització** de l'empresa, que impulsi la **inversió i renovació d'actius productius** i que contempli especificitats de les pimes com ara les retribucions dels seus socis i administradors o la deducció de despeses de difícil justificació.
- **IRPF:** Introducció d'un **regim de tributació dels rendiments nets d'activitats econòmiques d'empresaris i professionals** que 1) eviti la tributació de les rendes que es reinverteixen als tipus marginals més alts

(percentatges iguals o superiors al 45%), i 2) que tingui en compte la deducció de despeses de difícil justificació o les despeses derivades de la utilització de vehicles per part d'empresaris i professionals.

- **IVA:** El règim especial del **criteri de caixa** de l'Impost sobre el Valor Afegit, una petició de PIMEC durant els darrers anys, és de molt difícil aplicació per la definició del règim i pels requisits fixats. Caldria **corregir totes les traves per tal de facilitar l'aplicació** d'un sistema molt necessari per a les pimes.

En el mateix impost caldria introduir els mecanismes necessaris per accelerar i fixar els terminis de **devolució dels saldos a favor de les empreses, especialment les exportadores.**

- **Simplificació administrativa i reducció de les obligacions formals:** A les pimes, tan important és la càrrega tributària com les despeses associades a les obligacions formals que acompanyen el pagament dels impostos. El pagament de tributs comporta dur un control documental i un conjunt d'obligacions administratives **que tenen un component fix, independentment de la dimensió de l'empresa.** Això fa que la càrrega que han de suportar les pimes és relativament més elevada que la de les grans empreses. La reforma en discussió, lluny de reduir aquestes càrregues, posa **traves a la utilització de règims simplificats i no redueix les exigències.** Això va en contra d'un sistema tributari més àgil, que PIMEC ha exigit històricament, i ara, amb la reforma, veu en la reforma una oportunitat per portar-ho a la pràctica.

3.2. Reducció en les cotitzacions a la Seguretat Social

Una de les càrregues més importants a la producció són les cotitzacions empresarials a la Seguretat Social, que no deixen de ser un impost proporcional sobre les rendes del treball que paguen les empreses.

Com ja vam analitzar en un altre INFORMES PIMEC¹ Espanya és un dels països amb unes **cotitzacions socials a càrrec de l'empresa de les més altes de la OCDE**, la qual cosa actua com a fre al creixement empresarial. Experts i la mateixa PIMEC han aconsellat a Espanya una reducció d'aquestes cotitzacions i finançar-les a través d'incrementar l'IVA, per l'impacte neutral que això tindria sobre la competitivitat internacional. Malgrat aquestes recomanacions, fetes també per la comissió d'experts que va sol·licitar el

---

¹ INFORMES PIMEC 3/2014 "Cotitzacions socials. Comparativa internacional i augments al 2014".

propi Ministeri d'Hisenda, l'actual reforma fiscal no contempla cap mesura en aquest sentit. Més aviat en els darrers anys hi ha hagut mesures en sentit contrari que han fet augmentar les bases imposables de les cotitzacions.

Els tipus de l'IVA han augmentat, efectivament, però no en benefici de les cotitzacions a la Seguretat Social; i amb l'actual reforma fiscal això segueix igual i es perd, a criteri de PIMEC, una **magnífica oportunitat per millorar la competitivitat exterior** del sistema productiu.

4. Conclusions

- PIMEC considera que la reforma fiscal presentada pel govern espanyol, lluny de considerar les especificitats de les pimes, **configura un sistema tributari pensat per les grans empreses i grups empresarials**. Aquest "no tractament" de les pimes comportarà majors dificultats per al desenvolupament i la competitivitat d'un col·lectiu que constitueix la base del teixit empresarial.
- Malgrat que s'ha presentat la reforma com una reducció generalitzada de la pressió fiscal, **les pimes i autònoms veuen retallats els seus règims especials i en determinats supòsits veuen incrementats els tipus impositius**. A més, **s'eliminen les mesures de foment a la inversió, s'estableixen mesures que augmenten les bases imposables i s'amplien les obligacions formals i comptables dels autònoms que deixen d'aplicar els règims simplificats, amb el consegüent augment dels costos de gestió**.
- Si bé PIMEC valora positivament l'establiment d'una nova llei de l'Impost sobre Societats, l'existència de nombrosos règims transitoris i la quantitat de modificacions que experimenten l'IRPF, l'IVA i la Llei General Tributaria, afegides a les mesures introduïdes amb anterioritat a la reforma, **incrementen notablement l'extraordinària complexitat del sistema tributari**, fet comporta també un clar augment de costos i un augment de la **inseguretat jurídica de pimes i autònoms**.
- Finalment, hi ha algunes reformes necessàries, com les de les **cotitzacions empresarials a la Seguretat Social**, que el govern espanyol segueix sense considerar, malgrat l'impacte positiu que tindrien sobre la competitivitat del sistema productiu.